

JINA: NAMBARI YAKO:

SAHIHI: TAREHE:

102/3

KISWAHILI- fasihi

Karatasi 3

MUDA: SAA 2 ½

KCSE 2023 TOP PREDICTION MASTER CYCLE 3

HATI YA KUHITIMU ELIMU YA SEKONDARI- KENYA

MAAGIZO

1. Jibu maswali manne pekee
2. Andika majibu yako kwa lugha ya Kiswahili.
3. Swali la kwanza ni la lazima
4. Maswali hayo mengine matatu yachaguliwe kutoka sehemu nne zilizobaki yaani:- Tamthilia, Riwaya, Hadithi fupi na Fasihi Simulizi
5. Usijibu maswali mawili kutoka sehemu moja

Kwa Matumizi Ya Mtahini Pekee

SWALI	UPEO	TUZO
1	20	
2	20	
3	20	
4	20	
Jumla	80	

1. SEHEMU A: USHAIRI (LAZIMA)

Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali yatakayofuata.

SIKATE TAMAA

Umeanguka, inuka, simama kama mnazi
Umechunika, inuka, tia dawa kwa ujuzi
sasa inuka, inuka, kijana ianze kazi
Sikate tamaa

Usife tamaa, nyanyuka, ni muweza wa kutenda
Kuna hadaa, nyanyuka, anza tena kujipinda
Dunia baa, nyanyuka, anza tena kujiunda
Sikate tamaa

Sivunjwe moyo, dunia, hivyo itakunyanyasa
Futa kiliyo, dunia, hiyo idhibiti sasa
Ipe kamiyo, dunia, kamwe, siache kufusa
Sikate tamaa

Una nguvu, simama, wewe upambane nao
Una werevu, simama, uzepuke njama zao
Usiche kovu, simama, ujifunze vumilio
Sikate tamaa

- a) Hili ni shairi la aina gani? (al. 1)
- b) Onyesha mbinu mbili za lugha katika shairi hili. (al. 4)
- c) Eleza muundo wa shairi hili. (al. 4)
- d) Tambua idhini ya mshairi. (al. 3)
- e) Eleza maudhui ya utungo huu. (al. 2)
- f) Andika ubeti wa nne katika lugha ya nathari. (al. 4)
- g) Eleza maana ya maneno yafuatayo kama yalivyotumika katika shairi. (al. 2)
- i) baa
- ii) kovu

TAMTHILIA: BEMBEA YA MAISHA- TIMOTHY AREGE

Jibu swali la 2 au la 3

2. Ninasikia jiji lina watu wengi, magari mengi, barabara nyingi, majengo makubwamakubwa tena mengi... Wanasema ukiwa mgeni ni kama msafiri jangwani.

- a) Weka dondoo hili katika muktadha wake (al. 4)
- b) Kwa kutoa mifano, eleza mbinu za lugha zinazojitokeza hapa. (al. 4)

c) Kwa hoja sita, jadili maovu yanayotokea katika jumuiya ya tamthilia Bembea ya Maisha. (al. 12)

3. Lakini maskini mwanangu hatuonani! Ninamwona tu akiwa usingizini. Sisemi naye, sili naye, sichezi naye... Uzazi gani huu sasa?

a) Weka dondoo hili katika muktadha wake (al. 4)

b) Kwa kutoa mifano, eleza mbinu za lugha zinazopatikana kwenye dondoo hili. (al. 4)

c) Maisha ya mwanadamu yamejaa matatizo. Jadili ukirejelea jumuiya ya Tamthilia ya Bembea ya Maisha. (al. 12)

RIWAYA: CHOZI LA HERI-ASSUMPTA MATEI

Jibu swali la nne au la tano.

4. Woga huweza kumtia mtu upofu wa muda! Hatimaye moyo wa shauku uliyashurutisha macho kukisoma kile ambacho kilichosomeka kama ujumbe wa mauti.

a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (al. 4)

b) Taja na utoe mifano ya mbinu mbili za kimtindo zinazojitokeza katika dondoo hili. (al. 4)

c) Fafanua sifa zozote nne za msemaji. (al. 4)

d) Kwa kurejelea riwaya nzima, eleza jinsi tatizo la ukabila/kimbari lilivyoathiri maisha ya wahusika mbalimbali. (al. 8)

5. Hakuna msiba usiokuwa na mwenziwe. Jadili ukweli wa methali hii kwa kurejelea riwaya ya Choji la Heri. (al. 20)

HADITHI FUPI

MAPAMBAZUKO YA MACHWEO NA HADITHI NYINGINE

6. Ucha Mungu si kilemba cheupe. Kwa kurejelea hadithi ya Fadhila za Punda, jadili ukweli wa kauli hii. (al. 20)

7. FASIHI SIMULIZI

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali.

Mimi ni mkulima anayesifika
kutoka jimbo hadi jimbo
nishikapo jembe langu
udongo unatetemeka
nipandapo mbegu zangu
huchipuka kwa nguvu za ajabu
mimea yangu kipalilia kwa ustadi usio mfano
wakati wa kuvuna
maghala yangu hufurika
kwa juhudi zangu
mimi ni bingwa wa ukulima
mimi ni shujaa wa ukulima
mimi ndiye mkulima asiye mfano

i)

a) Tambua kipera hiki cha fasihi simulizi. (al. 2)

b) Eleza sifa nne za kipera ulichotaja. (al. 4)

c) Taja tamathali mbili za usemi zilizotumika katika kifungu hiki. (al. 4)

ii)

a) Miviga ni nini? (al. 2)

b) Eleza dhima ya miviga. (al. 4)

c) Eleza hasara za miviga. (al. 4)